აკრძალულ სოციალურ და ეკოლოგიურ საქმიანობათა ჩამონათვალი

დაუშვებელია საქმიანი ურთიერთობის დამყარება ან გაგრძელება იმ კლიენტებთან, რომლებიც ერთ-ერთ ქვემოთ ჩამოთვლილ საქმიანობას ეწევიან:

არაეთიკური პრაქტიკა და შრომითი პირობები:

a) იძულებითი შრომის, მავნე ან ექსპლუატაციური ფორმების/ბავშვთა საზიანო შრომის[1] გამოყენებით პროდუქციის წარმოება ან საქმიანობა, დისკრიმინაციული საქმიანობა, ან ისეთი პრაქტიკა, რომელიც თანამშრომლებს უზღუდავს გაერთიანებების წევრობასა და კოლექტიური მოლაპარაკებების წარმოების კანონიერი უფლების გამოყენებას;

b) ნარკოტიკების წარმოება და/ან ვაჭრობა[2];

c) იარაღის (მათ შორის სანადირო თოფების) და სამხედრო დანიშნულების პროდუქციის წარმოება და ვაჭრობა[3];

d) აზარტული თამაშები (მათ შორის ონლაინ თამაშები), კაზინოები და მსგავსი სახის დაწესებულებები[4];

e) კრიპტოვალუტების გამოშვება ან კრიპტოვალუტის გაცვლის პლატფორმების ფუნქციონირება;

f) პროსტიტუცია ან ნებისმიერი ბიზნესი, რომლის ძირითადი საქმიანობა პორნოგრაფიას უკავშირდება;

ჯანმრთელობისათვის, უსაფრთხოებისა და გარემოსთვის საზიანო საქმიანობები:

g) შეუფუთავი აზბესტის ბოჭკოების, ან აზბესტის შემცველი პროდუქტების წარმოება, ვაჭრობა ან გამოყენება[5];

h) პოლიქლორირებული ბიფენილების შემცველი პროდუქტების წარმოება და ვაჭრობა[6];

I) ფარმაცევტული პრეპარატების, პესტიციდების /ჰერბიციდების და სხვა სახიფათო ნივთიერებების წარმოება ან ვაჭრობა, რომლებიც საერთაშორისო აკრძალვებს ან წარმოებიდან ეტაპობრივ ამოღებას ექვემდებარება[7];

j) რადიოაქტიური მასალების წარმოება ან ვაჭრობა (მათ შორის რადიოაქტიული ნარჩენების შენახვა და განკარგვა); ბირთვულ წარმოებასთან ან ბირთვულ მასალებთან დაკავშირებული ბიზნესი ან საქმიანობა[8];

k) დრიფტერული ბადეებით თევზჭერა ზღვაში, თუ ბადის სიგრძე აღემატება 2 5 კმ;

l) ნავთობის ან სხვა საშიში ნივთიერებების გადაზიდვა ტანკერებით, რაც არ შეესაბამება საერთაშორისო საზღვაო ორგანიზაციის მოთხოვნებს[9];

m) საქმიანობა, რომელიც დაკავშირებულია ბუნებრივ გარემოში გენმოდიფიცირებული ორგანიზმების გაშვებასთან კომპეტენტური ორგანოების ნებართვის გარეშე ან იმ ტერიტორიაზე, რომელიც სათანადო ორგანოს მიერ გენმოდიფიცირებული ორგანიზმებისგან თავისუფალ ზონადაა აღიარებული[10];

n) ბუნების კონსერვაციის საერთაშორისო კავშირის (IUCN) I-IV კატეგორიებით გათვალისწინებულ დაცულ ტერიტორიებზე და მათ მიმდებარედ განხორციელებული აქტივობები[11];

o) ვაჭრობა ველური ბუნებით ან ველური ბუნების იმ პროდუქტებით, რომლებიც რეგულირდება CITES-ით[12];

p) საერთაშორისო კანონმდებლობით აკრძალული ნარჩენების ტრანსსასაზღვრო გადატანა[13];

q) მცირე ზომის ჰიდროკასკადების აგება სათანადო ეკოლოგიური შეფასების გარეშე.

r) ოზონის შრის დამშლელი ნივთიერებების წარმოება ან ვაჭრობა, რომლებიც საერთაშორისო დონეზე წარმოებიდან ეტაპოვრივ ამოღებას ექვემდებარება[14];

s) ხე-ტყის კომერციული მიზნით დამზადება, ან აღჭურვილობის შეძენა პირველადი ტენიანი ტროპიკული ტყეების გასაჩეხად; ხე-ტყის პროდუქციის წარმოება და ვაჭრობა, გარდა იმ ტყეებისა, რომელთა მართვა ხდება მდგრადი სახით[15];

t) ალმასის მაღაროს ექსპლუატაცია და კომერციალიზაცია, თუ საქართველო არ არის წიაღისეულის მოპოვების შესახებ კიმბერლის ხელშეკრულების ან მოპოვებადი რესურსების შესახებ სხვა მსგავსი საერთაშორისო ხელშეკრულებების მხარე;

u) ლითონის, ნახშირის, ბიტუმოვანი ფიქალის და სხვა სასარგებლო წიაღისეულის მიწისქვეშა მოპოვება;

v) ხის ნახშირის წარმოება სხვა მეთოდების გამოყენებით, რეტორტის მეთოდის გარდა (დალუქული ლითონის კონტეინერების გამოყენება);

ნეგატიური ზემოქმედება საზოგადოებაზე:

w) პროდუქციის წარმოება ან ვაჭრობა, ან ისეთი საქმიანობა, რომელიც აკრძალულია საქართველოს კანონმდებლობისა თუ ნორმატიული აქტების, ან საერთაშორისო კონვენციების და ხელშეკრულებების საფუძველზე, მათ შორის, შეზღუდვის გარეშე, ბიომრავალფეროვანი რესურსების და კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის შესახებ კანონმდებლობისა და კონვენციების საფუძველზე[16];

x) ადგილობრივი მოსახლეობით, და/ან დაუცველი ჯგუფებით დასახლებულ მიწებზე, ამ ტერიტორიის შემოგარენში, ან ამ მიწაზე გამდინარე მდინარეზე საქმიანობა, როდესაც მიწა და წყლები გამოიყენება ისეთი საარსებო საქმიანობებისთვის, როგორიცაა შინაური პირუტყვის საძოვრებზე მწყემსვა, ნადირობა, თუ თევზაობა;

y) საქმიანობები, რომლებმაც შეიძლება უარყოფითად იმოქმედონ კულტურული ან არქეოლოგიური მნიშვნელობის მქონე ადგილებზე;

z) საქმიანობა, რომელიც მოსახლეობის იძულებით გადაადგილებას გულისხმობს.

დაფინანსებას ვერ მიიღებენ ის კლიენტები, რომლებიც რომელიმე ქვემოთ მითითებულ საქმიანობას ეწევიან:

- ალკოჰოლური სასმელების მსხვილი წარმოება და ვაჭრობა (ლუდის და ღვინის გარდა)[17];
- თამბაქოს მსხვილი წარმოება ან ვაჭრობა[18].

1 ეს მოიცავს ადამიანების ტრეფიკინგთან დაკავშირებულ ნებისმიერ საქმიანობას. იძულებითი შრომა გულისხმობს არანებაყოფლობით სამუშაოს ან მომსახურებას, რომელიც შესრულებულია პირის მიერ ფიზიკური საფრთხის ან სხვა სახის მუქარის ქვეშ; ბავშვთა საზიანო შრომა გულისხმობს ბავშვთა შრომას, რომელიც ეკონომიკური თვალსაზრისით ექსპლუატატორულია, საზიანო მათი ჯანმრთელობისათვის ან ხელს უშლის მათ განათლებას, ფიზიკურ, გონებრივ, სულიერ, მორალურ ან სოციალურ განვითარებას; დამატებითი ინფორმაციისათვის იხილეთ: საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია (IFC) (იხ. IFC/MIGA -ს ერთობლივი პოლიტიკა იძულებითი შრომისა და ბავშვთა საზიანო შრომის შესახებ); შრომის საერთაშორისო ორგანიზაციის (ILO) დეკლარაცია შრომის სფეროში ფუნდამენტური პრინციპებისა და უფლებების შესახებ და შემდეგი კონვენციებით გათვალსიწინებული პრინციპები: შრომის საერთაშორისო ორგანიზაციის (ILO) 29-ე და 105-ე კონვენციები (იძულებითი და კაბალური შრომა),87-ე კონვენცია (გაერთიანების უფლება), 98-ე კონვენცია (კოლექტიური მოლაპარაკებების უფლება), მე-100 და 111-ე კონვენციები (დისკრიმინაცია); 138-ე (მინიმალური ასაკი); 182-ე (ბავშვთა შრომის უმძიმესი ფორმები); ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაცია.

2 ტერმინი „ნარკოტიკი“ მოიცავს ყველა უკანონო ბუნებრივ თუ სინთეტიკურ ნარკოტიკულ თუ ფსიქოტროპულ ნივთიერებას. დამატებითი ინფორმაციისათვის იხილეთ გაეროს ერთიანი კონვენცია ნარკოტიკული საშუალებების შესახებ (1961 წლის) და ნარკოტიკებზე კონტროლის საერთაშორისო კომიტეტის (INCB) ყვითელი სია.

3 წინამდებარე დებულება არ მოიცავს უსაფრთხოების კომპანიებს, რომლებიც მცირე კალიბრიან იარაღს და სამხედრო ტექნიკას ყიდულობენ პირადი მოხმარებისათვის და არა გაყიდვის მიზნით.

4 წინამდებარე დებულება არ მოიცავს საქველმოქმედო ლატარეებს, რომლის გათამაშებიდან მიღებული შემოსავალი საერთო კეთილდღეობას ხმარდება, მათ შორის იმ ფიზიკურ თუ იურიდიულ პირებს, რომელთა წლიური ბრუნვის წილი აზარტული თამაშებიდან 25%–ზე ნაკლებია.

5 არ შეეხება შეფუთული აზბესტის ცემენტის შესყიდვას ან გამოყენებას, სადაც აზბესტის შემცველობა ‹ 20%.

6 პოლიქლორირებული ბიფენილები: მაღალტოქსიკური ქიმიური ნივთიერებების ჯგუფი , რომელიც შესაძლოა აღმოჩნდეს 1950-1985 წლებში გამოშვებულ ზეთის ელექტრო ტრანსფორმატორებში, კონდესატორებში და გამანაწილებელ აღჭურვილობაში.

7 შეზღუდული ან აკრძალული პროდუქტების ჩამონათვალი ხელმისაწვდომია საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციასა (IFC) და ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკში (EBRD). საცნობარო დოკუმენტებია: ევროსაბჭოს რეგულაცია (EEC) #2455/92 გარკვეული საშიში ქიმიკატების ექსპორტ-იმპორტის შესახებ, შესაბამისი ცვლილებებითურთ; გაეროს კონსოლიდირებული ჩამონათვალი იმ პროდუქტებისა, რომელთა მოხმარება და/ან გაყიდვა აკრძალულია, ამოღებულია, მკაცრად შეზღუდულია ან დამტკიცებელი არ არის მთავრობების მიერ; ცალკეული საშიში ქიმიური ნივთიერებებითა და პესტიციდებით საერთაშორისო ვაჭრობის სფეროში წინასწარ ინფორმირებული თანხმობის პროცედურის შესახებ კონვენცია (როტერდამის კონვენცია); სტოკჰოლმის კონვენცია მდგრადი ორგანული დამაბინძურებლების შესახებ; მსოფლიო ჯანდაცვის ორგანიზაციის პესტიციდების კლასიფიკაცია მავნებლობის მიხედვით.

8 არ ვრცელდება სამედიცინო აღჭურვილობის, ხარისხის კონტროლის (გაზომვის) აღჭურვილობის და ნებისმიერი სხვა მოწყობილობის შესყიდვაზე, სადაც რადიოაქტიური წყარო მცირეა ან/და ადეკვატურად დაცულია;

9 აღნიშნული მოიცავს: ტანკერებს, რომლებსაც არ გააჩნიათ MARPOL SOLAS სერტიფიკატები (მათ შორის, და არა მარტო, ვერ აკმაყოფილებენ უსაფრთხოების მართვის საერთაშორისო კოდექსს); ტანკერებს, რომლებიც შესულია ევროკავშირის შავ სიაში, ან აკრძალულია პორტებზე სახელმწიფო კონტროლის თაობაზე პარიზის მემორანდუმის საფუძველზე; ასევე ტანკერებს, რომელთა გამოყენება იზღუდება MARPOL–ის 1 დანართის 13G და 13H დირექტივებით. 25 წელზე მეტი სიძველის ერთკორპუსიანი ტანკერის გამოყენება დაუშვებელია.

10 იმ ქვეყნებში, სადაც EBRD არის წარმოდგენილი: ბუნებრივ გარემოში გენმოდიფიცირებული ორგანიზმების გაშვებასთან დაკავშირებული საქმიანობის შესახებ უნდა ეცნობის EBRD-ს და უნდა ჩატარდეს ასეთი საქმიანობის ანალიზი მოქმედი მოთხოვნების შესაბამისად;

11 ზემოთ მითითებული ტერიტორიების გარდა, ნებისმიერ სხვა დაცულ ტერიტორიაზე საქმიანობა ინდივიდუალურად უნდა შეფასდეს, „ჯგუფის დაკრედიტების გარემოსდაცვითი და სოციალური ზემოქმედების მართვის სტანდარტების“ შესაბამისად. სხვა დაცული ტერიტორიები შეიძლება იყოს, მაგალითად, ბუნების კონსერვაციის საერთაშორისო კავშირის (IUCN) V და VI კატეგორიებით გათვალისწინებული ტერიტორიები, UNESCO - ს მსოფლიო ბუნებრივი მემკვიდრეობის უბნები, რამსარის უბნები (რამსარის კონვენცია „საერთაშორისო მნიშვნელობის ჭარბტენიანი ტერიტორიების შესახებ“), ევროპის ქსელის დაცული ტერიტორიები (ბერნის კონვენცია), Natura 2000 ქსელის დაცული ტერიტორიები.

12 CITES: გადაშენების პირას მყოფი ველური ფაუნის და ფლორის სახეობებით საერთაშორისო ვაჭრობის შესახებ კონვენცია. სახეობათა ჩამონათვალი შეგიძლიათ მიიღოთ საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციისგან (IFC) ან ევროპის გაერთიანებისა და რეკონსტრუქციის ბანკისაგან (EBRD). სიაში შეტანილი სახეობების სანახავად ეწვიეთ ვებ გვერდს: http://www.cites.org ან CITES -ის სახეობათა მონაცემთა ბაზას მისამართზე: http://www.cites.org/eng/resources/species.html.

13 სახელმძღვანელო დოკუმენტებია: ევროსაბჭოს (EC) 2006 წლის 14 ივნისის რეგულაცია - #1013/2006 ნარჩენების გადაზიდვის შესახებ; ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის (OECD) საბჭოს საბოლოო გადაწყვეტილება C(2001)107 აღდგენისთვის განკუთვნილი ნარჩენების ტრანსსასაზღვრო გადაზიდვაზე კონტროლის შესახებ C(92)39 საბოლოო გადაწყვეტილებაში ცვლილებების შესახებ; 1989 წლის 22 მარტის ბაზელის კონვენცია სახიფათო ნარჩენების ტრანსსასაზღვრო გადაზიდვებისა და მათ განთავსებაზე კონტროლის შესახებ. დამატებითი ინფორმაციის და ბაზელის კონვენციის გამარტივებული სახელმძღვანელოსთვის ეწვიეთ ვებ გვერდს: https://www.basel.int

14 ოზონის შრის დამშლელი ნივთიერებები: ქიმიური ნაერთები, რომლებიც რეაქციაში შედიან და შლიან სტრატოსფერულ ოზონის შრეს, რაც ფართოდ გავრცელებულ “ოზონის ხვრელებს” იწვევს. მონრეალის პროტოკოლში მოცემულია ოზონის შრის დამშლელი ნივთიერებების სია და მათი მიზნობრივი შემცირებისა და ეტაპობრივი ლიკვიდაციის თარიღები. მონრეალის პროტოკოლით რეგულირებადი ქიმიური ნაერთების სია, რომელიც აეროზოლებს, გამაგრილებლებს, ქაფწარმომქმნელ ნივთიერებებს, გამხსნელებსა და ხანძარსაწინააღმდეგო ნივთიერებებს მოიცავს, ასევე ხელმომწერი ქვეყნების შესახებ დეტალურ ინფორმაცია და ეტაპობრივი ლიკვიდაციის თარიღები, ხელმისაწვდომია IFC - სა და EBRD –ში.

15 მდგრადად მართული ტყეები სერტიფიცირებული უნდა იყოს საერთაშორისო და ადგილობრივი სერთიფიკატებით (თუ ეს შესაძლებელია), ან მათი მართვა უნდა განხორციელდეს ხე-ტყის დამზადების დაფინანსების შესახებ ბანკის პოლიტიკის შესაბამისად.

16 ბიომრავალფეროვნების შესახებ შესაბამისი საერთაშორისო კონვენციები შეზღუდვების გარეშე მოიცავს: გარეული ცხოველების მიგრირებული სახეობების დაცვის შესახებ კონვენციას (ბონის კონვენცია); საერთაშორისო მნიშვნელობის ჭარბტენიანი, განსაკუთრებით წყლის ფრინველთა საბინადროდ ვარგისი ტერიტორიების შესახებ კონვენციას (რამსარის კოვნენცია); ევროპის ველური ბუნებისა და ბუნებრივი ჰაბიტატების დაცვის შესახებ კონვენციას (ბერნის კონვენცია); მსოფლიოს მემკვიდრეობის შესახებ კონვენციას; ბიოლოგიური მრავალფეროვნების შესახებ კონვენციას.

17 არ ეხება იმ კლიენტებს/საწარმოებს, რომლებიც არსებითად ჩართულები არ არიან ამ საქმიანობაში. „არსებითად არ არის ჩართული“ ნიშნავს, რომ აღნიშნული საქმიანობა კლიენტის ძირითადი საქმიანობის თანამდევია. გამონაკლისები დაიშვება საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციის (IFC) თანხმობით.

18 იხ. კომეტარი 17